

Förslag om ändring av indelningen i ekonomiska regioner i Egentliga Finland

Stadsstyrelsen 11.05.2026 § 101
273/00.04.01/2026

Beredare

Stadsdirektör Tom Simola, tfn 050 558 2270
fornamn.efternamn@pargas.fi

Statistikcentralen bereder en ändring av indelningen i/klassificeringen av ekonomiska regioner.

Indelningen i ekonomiska regioner har inte längre en ställning som officiell regionindelning, utan det är fråga om en statistisk regionindelning som Statistikcentralen upprätthåller för statistiska ändamål för att beskriva regionstrukturen och regionala variationer. Indelningen i ekonomiska regioner ändras sällan och efter noggrant övervägande, dock inte oftare än vart femte år. Följande ändring träder i kraft den 1 januari 2027.

Detaljerade och välmotiverade förslag om ändring av ekonomisk region ska lämnas till Statistikcentralen senast den 15 juni 2026. Av förslaget ska framgå ståndpunkten hos företrädarna för den kommun eller de kommuner som berörs av bytet av ekonomisk region. Statistikcentralen fattar beslut i ärendet efter att också ha hört det berörda landskapsförbundet.

Pargas stad föreslår att Statistikcentralen ändrar indelningen i ekonomiska regioner så att den nuvarande Åbolands ekonomiska region ansluts till Åbo ekonomiska region. I praktiken innebär detta att båda kommunerna i den nuvarande Åbolands ekonomiska region, Pargas och Kimitoön, i fortsättningen ingår i Åbo ekonomiska region. Enligt Pargas stad motsvarar en sådan lösning det nuvarande statistiska ändamålet och regionens faktiska funktionella struktur bättre än den nuvarande indelningen.

Enligt Statistikcentralens egen beskrivning är de ekonomiska regionerna regionhelheter som består av en eller flera kommuner och som upprätthålls som statistisk regionindelning. Som kriterier för bildandet av ekonomiska regioner har i huvudsak använts interkommunalt samarbete och pendling. De ekonomiska regionerna har inte längre en ställning som officiell regionindelning, utan de används för att beskriva den regionala utvecklingen och regionstrukturen i statistiken. Ur denna synvinkel borde indelningen i ekonomiska regioner så bra som möjligt återspegla de nuvarande funktionella kontakterna och inte en avgränsning som härstammar från historiska utgångspunkter och som fungerar dåligt i nuläget.

Den nuvarande Åbolands ekonomiska region är exceptionellt snäv som statistisk enhet, eftersom den består av endast två kommuner, Pargas och Kimitoön. En så här liten statistisk helhet ger endast ett begränsat mervärde för uppföljningen, jämförelsen och benchmarkingen av den regionala utvecklingen. En statistisk enhet som består av två kommuner återspeglar inte på ett naturligt sätt tillväxten, arbetsmarknaden eller de regionala samarbetsstrukturerna i Åboregionen som Pargas i praktiken är knutet till.

När det gäller Pargas är den funktionella inriktningen mot Åboregionen stark. I Statistikcentralens senaste klassificering av pendlingsområden ingår Pargas i Åbos pendlingsområde. I Pargas eget material framhävs dessutom stadens ställning

som rågranne till Åbo, pendlings- och tjänstekontakter mot Åbo, användning av service i Åbo samt regionalt samarbete inom flera olika teman. Således motsvarar Pargas placering i den nuvarande Åbolands ekonomiska region inte på bästa möjliga sätt stadens faktiska ställning som en del av Åbos pendlings- och tillväxtområde.

En statistisk granskning av pendlings- och flyttningsströmmarna stöder tolkningen av Pargas starka band till Åboregionen. Omkring var tredje sysselsatt i Pargas pendlar till Åboregionen och över 90 procent arbetar antingen i Pargas eller i Åboregionen. Pargas är efter det klart större Salo den viktigaste startpunkten för pendling utanför Åboregionen. Också med tanke på val av bostadsort är bandet starkt, då 60 procent av inflyttningen till Pargas kommer från Åboregionen och 62 procent av utflyttningen går till Åboregionen. Även utbildningsvalen stöder samma tolkning, då 88 procent av de studieplatser på andra stadiet som tagits emot utanför Pargas stad finns i Åboregionen.

Även det nuvarande regionala samarbetet i Åboregionen talar för en ändring. I den aktuella beredningen av samarbetet kring markanvändning, boende och trafik i regionen och av kommunbasen granskas den funktionella stadsregionen utifrån pendling, tjänsteresor och annan daglig mobilitet. I samma beredning har det identifierats att det är ändamålsenligt att granska samarbetsstrukturerna i Åboregionen uttryckligen som en funktionell helhet och inte genom den gamla indelningen i ekonomiska regioner. Detta stärker tolkningen av att det också är motiverat att den statistiska indelningen i ekonomiska regioner stöder regionens nuvarande funktionella struktur.

När det gäller Kimitoön är den starkaste grunden för förslaget statistisk och strukturell tydlighet. Eftersom den nuvarande Åbolands ekonomiska region består av endast två kommuner, är det ändamålsenligare att flytta hela den nuvarande ekonomiska regionen till Åbo ekonomiska region än att lämna kvar en mycket liten separat statistisk enhet eller gå in för en partiell lösning som skulle försvaga konsekvensen av indelningen. Dessutom är Kimitoön redan delvis knutet till Åboledda strukturer. Kimitoön ingår i Åbo sysselsättningsområde, och Pargas stad producerar de lokala sysselsättningstjänsterna för Kimitoön. Av alla regioner är Kimitoön också ur pendlings- och flyttningsynpunkt starkast bundet till Åboregionen (även starkare än till Pargas). Detta löser inte ensamt frågan om ekonomisk region, men stöder tanken att en anslutning av hela den nuvarande Åbolands ekonomiska region till Åboregionen också är en motiverad lösning med tanke på de praktiska samarbetsstrukturerna.

Indelningen i ekonomiska regioner ska återspegla den nuvarande funktionella verkligheten, och för Pargas är denna verklighet Åboregionen.

- Den nuvarande Åbolands ekonomiska region är en helhet med endast två kommuner, vilket innebär att dess värde som statistisk jämförelseenhet är marginellt.
- Bland annat med tanke på pendling och val av bostadsort är båda kommunerna starkare bundna till Åboregionen än till varandra eller andra regioner.
- En flyttning av hela Åbolands ekonomiska region är en tydligare och mer trovärdig lösning än en partiell ändring, och anslutningen av Heinola ekonomiska region till Lahtisregionen visar att en sådan lösning också är ett möjligt prejudikat.
- Ändringen gäller den statistiska regionklassificeringen och inte den administrativa samarbetsstrukturen, och samarbetet kring skärgården och tvåspråkigheten kan därmed fortsätta som förut.

Förslaget får också stöd av Statistikcentralens egen klassificeringshistoria. Ekonomiska regioner har också tidigare avvecklats och kommunerna i dem har anslutits till större ekonomiska regioner. Ett särskilt användbart prejudikat är Heinola ekonomiska region, från vilken Heinola, Sysmä och Gustav Adolfs (fi. Hartola) flyttades till Lahtis ekonomiska region, varvid Heinola ekonomiska region upphörde att existera. Även Kyrönmaa ekonomiska region och Sydöstra Birkalands ekonomiska region har avvecklats i samband med tidigare ändringar. Detta visar att en anslutning av en liten ekonomisk region till en större statistisk helhet är en möjlig och ändamålsenlig lösning i Statistikcentralens klassificeringshistoria.

En ändring skulle inte heller eliminera eller försvaga samarbetet på grundval av Åboland, skärgården eller tvåspråkigheten. Eftersom den ekonomiska regionen numera utgår från en statistisk och inte från en administrativ regionindelning kan det interkommunala samarbetet i fråga om skärgården, näringslivet, tjänsterna och intressebevakningen fortsätta oberoende av vilken ekonomisk region kommunerna statistiskt sett ingår i. Samarbetet med Kimitoön är viktigt även i fortsättningen, och detta förslag står inte i strid med det.

På de grunder som anförts ovan anser Pargas stad att den nuvarande Åbolands ekonomiska region inte längre tillräckligt väl återspeglar regionens funktionella verklighet. Den statistiskt och i praktiken mest ändamålsenliga lösningen är att ansluta hela den nuvarande Åbolands ekonomiska region till Åbo ekonomiska region för att indelningen i ekonomiska regioner bättre ska motsvara samarbets-, pendlings- och tjänstekontakterna mellan kommunerna samt de nuvarande utvecklings- och samarbetsstrukturerna i Åboregionen.

Kompletterande material	Statistisk granskning av bandet mellan Åboland och Åboregionen
Föredragande	Stadsdirektör Tom Simola, tfn 050 558 2270 fornamn.efternamn@pargas.fi
Beslutsförslag	Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige beslutar enligt följande: Pargas stad föreslår att Statistikcentralen ändrar indelningen i ekonomiska regioner så att den nuvarande Åbolands ekonomiska region ansluts till Åbo ekonomiska region. Om detta av någon anledning inte är möjligt, föreslår Pargas stad att endast Pargas stad ansluts till Åbo ekonomiska region.
Beslut	Föredraganden ändrade beslutsförslaget så att det lyder: Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige beslutar enligt följande: Pargas stad föreslår att Statistikcentralen ändrar indelningen i ekonomiska regioner så att Pargas stad ansluts till Åbo ekonomiska region från och med 1.1.2027. Föredragandens ändrade förslag godkändes.
Delgivning	Efter fullmäktiges beslut: Statistikcentralen
